

кормлення поросят можно рекомендовать люцерновую муку более давних сроков хранения, не стабилизируя её.

The article presents the results of research with pigs to study the efficiency of carotene utilisation in grass meal of various storage terms. It has been shown that Lucerne meal of a longer storage term can recommended for pig feeding without being stabilised.

УДК 636.237.21.034.082.12

ОЦІНКА ТЕМПІВ ГЕНЕТИЧНИХ ЗМІН ЗА МОЛОЧНОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ У ПОПУЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ ХУДОБИ

О.Д.Бірюкова*

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Оцінено генетичний тренд за молочною продуктивністю за останні роки в популяції української чорно-рябої молочної породи ДПЗ "Плосківський", середньорічний темп збільшення рівня генетичного потенціалу склав 90 кг молока.

генетичний тренд, генотип, голштинська порода, генетичний потенціал, популяція

Основою успішного розвитку молочного скотарства є централізована система селекції тварин та інтенсивне використання бугаїв-поліпшувачів. В умовах інтенсивного породотворчого процесу в Україні оцінка генетичних змін у популяціях сільськогосподарських тварин має велике значення для теорії та практики селекції. Правильна оцінка в межах окремих стад та в цілому по популяціях сприяє удосконаленню методів добору та підбору, розробці найбільш ефективних програм селекції. Тому оцінка генетичного тренду повинна бути обов'язковим заходом племінної роботи поряд із оцінкою бугаїв за якістю потомства. Крім того, одним з важливих елементів методики оцінки бугаїв за якістю потомства є корекція племінної цінності на вплив генетичного тренду.

Матеріал і методика досліджень. Для оцінки генетичних змін у популяціях молочної худоби найбільш придатним є метод Сміта (1962). Він ґрунтується на тому, що генотип плідника у часі не змінюється, а генетичний потенціал популяції корів внаслідок цілеспрямованої селекції постійно підвищується. Тому зміни рівня продуктивності дочок бугая, які народилися у різні періоди після осіменіння його спермою різних поколінь корів, характеризують генетичний тренд у популяції. Нами використовувалась модифікована методика Сміта [1]:

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук І.А.Рудик.

$$\Delta q = \frac{\sum_{i=1}^m W_i (A_{ij} - A_{it})}{T \sum_{i=1}^m W_i},$$

де Δq - середньорічний генетичний тренд, наприклад, середній надій на одну корову за рік, кг молока; W_i - ефективне число дочок досліджуваного бугая; A_{ij} і A_{it} - племінна цінність досліджуваного бугая відповідно на початку (j) і в кінці (t) періоду визначення генетичного тренду; m - кількість бугаїв, оцінених за потомством, за якими визначається генетичний тренд; T - період оцінки генетичного тренду (кількість років).

$$W_i = \frac{n_{ij} n_{it}}{n_{ij} + n_{it}},$$

де n_{ij} , n_{it} – кількість дочок плідника в початковий та кінцевий роки періоду оцінки.

Молочну продуктивність за першу лактації корів-дочок чорно-рябих бугаїв-плідників вивчали на поголів'ї ДПЗ “Плосківський”. Для проведення досліджень використовували інформацію про племінних тварин за даними зоотехнічного обліку. Для вивчення темпів генетичних змін у стаді визначали племінну цінність бугаїв з різним генетичним потенціалом та тривалим терміном репродуктивного використання, використовуючи дані про молочну продуктивність дочок та ровесниць цього стада.

Результати досліджень. Порівнюючи плідників за методом дочки-ровесниці виявлено, що племінна цінність бугаїв-плідників у часі змінюється. Зниження племінної цінності вказує на те, що у популяції, де лактували дочки досліджуваного бугая має місце генетичний прогрес. Наведені у таблиці дані свідчать, що з часом, при незначній зміні надою за 305 днів першої лактації дочок бугаїв, племінна цінність (ПЦ) їх знижується (таблиця).

Зміна племінної цінності бугаїв за надоєм під впливом генетичного тренду

Кличка бугая, індивід. номер	Оцінка бугаїв на початку періоду				Оцінка бугаїв на кінець періоду			
	рік оцінки	кількість дочок, гол.	надій за 305 днів, кг	ПЦ, кг молока	рік оцінки	кількість дочок, гол.	надій за 305 днів, кг	ПЦ, кг молока
Кристін 374230	1996	52	5528	74	1999	137	5444	-216
Зайчик 1408	1996	31	5438	-40	1999	47	5379	-271
Кузін 2117	1991	28	6936	980	1999	51	6278	890
Іній 505	1988	17	5777	-14	1991	53	5882	-361
Ельбрус 897	1988	97	6298	686	1998	305	6140	565

Нами встановлено, що генетичний тренд (Δq) у популяції корів чорно-рябої молочної породи ДПЗ “Плосківський” за період 1996-1999 років дорівнював 90. Такий результат свідчить про високу інтенсивність селекційного про-

цесу у даній популяції за останні роки. Подібні темпи генетичних змін виявлені у кращих популяціях голштинської худоби США та Канади [2].

Однак при вивченні цієї ж популяції за більш тривалий період (1988-1999 роки) було встановлено, що $\Delta q = 12$. Такий невисокий рівень генетичного прогресу, що спостерігався у стаді, можна пояснити значним впливом середовищного фактора на рівень продуктивності корів у цілому по популяції.

Висновки. Високий рівень генетичного тренду є результатом збільшення якості та інтенсивності оцінки, добору та використання бугаїв-плідників. Доцільно використовувати сперму бугаїв попередніх поколінь добору лише зважаючи на результати їх оцінки за якістю потомства, оскільки генетичний потенціал маточного поголів'я під впливом селекційного тиску у окремих стадах зростає.

Бібліографічний список

1.Басовский Н.З., Кузнецов В.М. Методические рекомендации по разработке и оптимизации программ селекции в молочном животноводстве. – Л.: ВНИИРГЖ, 1977 - 87 с.

2.Басовський М.З., Бірюкова О.Д. Генетичний тренд за молочною продуктивністю в різних популяціях чорно-рябої худоби //Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. – Біла Церква, 1999. – Вип.8. – С.13–18.

Оценен генетический тренд по молочной продуктивности за последние годы в популяции украинской черно-пестрой молочной породы ГПЗ "Плосковский", среднегодовой темп увеличения уровня генетического потенциала составил 90 кг молока.

Genetic trend of ukrainian black-white breed population of farm "Ploskovskiy" have been evaluated. The yearly genetic trend was 90 kg milk in last years.

УДК 636.2.082.453

ОСОБЛИВОСТІ ГІСТОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ СІМ'ЯНИКІВ БУГАЙЦІВ М'ЯСНИХ ПОРІД

О.В. Бойко, Л.М. Романов

Інститут м'ясного скотарства УААН

Досліджено гістологічну будову сім'яників бугайців п'яти м'ясних порід, які знаходились в зоні радіоактивного забруднення. Відмічені факти патологічної зміни в сім'яниках.

сім'яники, бугайці, сім'яні каналці

У рамках виконання науково-дослідних робіт ІМС УААН було проведено науково-виробничий експеримент по породовипробуванню під керівництвом Г.Т. Шкурина.

Нами було досліджено морфометричну і гістологічну структуру сім'яників 15 бугайців віком 18-20 міс. п'яти порід (по 3 тварини кожної): абердин-ангуської, симентальської, поліської, волинської та української м'ясної, які